

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 6. júla 2023*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2011/95/EÚ – Normy pre priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou – Článok 14 ods. 4 písm. b) – Odňatie postavenia utečenca – Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin – Nebezpečenstvo pre spoločnosť – Preskúmanie primeranosti“

Vo veci C-402/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 15. júna 2022 a doručený Súdnemu dvoru 20. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

proti

M. A.,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev, podpredseda Súdneho dvora L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia P. G. Xuereb, T. von Danwitz a I. Ziemele,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- M. A., v zastúpení: R. C. van den Berg, advocaat,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, splnomocnené zástupkyne,
- maďarská vláda, v zastúpení: Z. Biró-Tóth a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Hottiaux a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. mája 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 14 ods. 4 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi M. A., štátnym príslušníkom tretej krajiny, na jednej strane a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre bezpečnosť a spravodlivosť, Holandsko, ďalej len „štátny tajomník“) na druhej strane vo veci rozhodnutia, ktorým tento štátny tajomník zamietol žiadosť M. A. o medzinárodnú ochranu.

Právny rámec

- 3 Odôvodnenie 12 smernice 2011/95 znie:

„Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.“

- 4 Článok 1 tejto smernice uvádza:

„Účelom tejto smernice je stanoviť normy pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva byť pod medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah poskytovanej ochrany.“

- 5 Podľa článku 12 ods. 2 uvedenej smernice:

„Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení zo získania postavenia utečenca, ak existujú vážne dôvody domnievať sa:

- a) že sa dopustili trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch;
- b) sa dopustili vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu svojho azylu pred tým, ako v ňom boli prijatí ako utečenci, čo znamená čas vydania povolenia na pobyt na základe priznania postavenia utečenca...“

- 6 Článok 13 tejto istej smernice stanovuje:

„Členské štáty priznajú postavenie utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorí sú oprávnení ako utečenci v súlade s kapitolami II a III.“

7 Článok 14 ods. 4 a 5 smernice 2011/95 stanovuje:

„4. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie priznané utečencovi vládnym, administratívnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, keď:

...

b) po tom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť nebezpečný trestný čin [obzvlášť závažný trestný čin – *neoficiálny preklad*], predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.

5. V situáciách opísaných v odseku 4 môžu členské štáty rozhodnúť o nepriznaní postavenia utečencovi, ak takéto rozhodnutie ešte nebolo prijaté.“

8 Článok 17 ods. 1 a 3 tejto smernice spresňuje:

„1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa:

...

b) že sa dopustili závažného trestného činu;

...

3. Členské štáty môžu vylúčiť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak pred svojím vstupom do dotknutého členského štátu spáchali jeden alebo viacero trestných činov mimo rozsahu odseku 1, ktoré by boli postihnutelné trestom odňat[ia] slobody, ak by boli spáchané v dotknutom členskom štáte, a ak opustili svoju krajinu pôvodu iba preto, aby sa vyhli sankciám vyplývajúcim z týchto trestných činov.“

9 Článok 21 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice znie:

„V prípade, že to nie je zakázané medzinárodnými záväzkami uvedenými v odseku 1, členské štáty môžu vyhostiť utečenca bez ohľadu na to, či je alebo nie je oficiálne uznaný, ak:

...

b) po tom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť nebezpečný trestný čin [obzvlášť závažný trestný čin – *neoficiálny preklad*], predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 M. A. podal 5. júla 2018 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku.

- 11 Štátny tajomník túto žiadosť zamietol rozhodnutím z 12. júna 2020. V tomto rozhodnutí konštatoval, že M. A. má oprávnené obavy z prenasledovania vo svojej krajine pôvodu, ale bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, a preto predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.
- 12 Štátny tajomník v tejto súvislosti vychádzal zo skutočnosti, že M. A. bol v roku 2018 holandským trestným súdom odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov za to, že sa v priebehu jedného večera dopustil troch sexuálnych napadnutí, sexuálneho napadnutia v štádiu pokusu a krádeže mobilného telefónu.
- 13 M. A. podal proti rozhodnutiu z 12. júna 2020 žalobu.
- 14 Rozsudkom z 13. júla 2020 prvostupňový súd zrušil toto rozhodnutie z dôvodu, že štátny tajomník dostatočne neodôvodnil jednak to, že skutky, ktorých sa dopustil M. A., boli natoľko závažné, že odôvodňovali odmietnutie priznať mu postavenie utečenca, a jednak to, že M. A. predstavuje skutočné, existujúce a dostatočne závažné nebezpečenstvo pre jeden zo základných záujmov spoločnosti.
- 15 Štátny tajomník podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Raad van State (Štátna rada, Holandsko), ktorá je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 16 Na podporu tohto odvolania po prvé tvrdí, že skutky vytýkané M. A. treba považovať za jediný trestný čin, ktorý predstavuje obzvlášť závažný trestný čin z hľadiska povahy týchto skutkov, uloženého trestu a ich škodlivého vplyvu na holandskú spoločnosť. Po druhé tvrdí, že odsúdenie M. A. za obzvlášť závažný trestný čin v zásade preukazuje, že táto osoba predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.
- 17 Súd má pochybnosti, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri určení, či sa má trestný čin, za ktorý bol štátny príslušník tretej krajiny odsúdený právoplatným rozsudkom, považovať za obzvlášť závažný v zmysle článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95. Okrem toho vzhľadom na nezhodu medzi účastníkmi konania, pokiaľ ide o rozsah pojmu „nebezpečenstvo pre spoločnosť“, vnútroštátny súd preberá prejudiciálne otázky, ktoré položila Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) vo veci C-8/22.
- 18 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Kedy je trestný čin tak ‚obzvlášť závažný‘ v zmysle článku 14 ods. 4 písm. b) smernice [2011/95], že členský štát smie odoprieť priznanie postavenia utečenca osobe, ktorá potrebuje medzinárodnú ochranu?

Sú kritériá, ktoré platia pre ‚závažný trestný čin‘ v zmysle článku 17 ods. 1 písm. b) smernice [2011/95], ako sú uvedené v bode 56 rozsudku z 13. septembra 2018, Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713), relevantné na účely posúdenia, či ide o ‚obzvlášť závažný trestný čin‘? V prípade kladnej odpovede, existujú ešte dodatočné kritériá, ktoré klasifikujú trestný čin ako ‚obzvlášť závažný‘?

2. Má sa článok 14 [ods.] 4 [písm.] b) smernice [2011/95] vykladať v tom zmysle, že existencia nebezpečenstva pre spoločnosť je preukázaná už len tým, že osoba, ktorej bolo priznané postavenie utečenca, bola odsúdená právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, alebo sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že odsúdenie právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin samo osebe nepostačuje na preukázanie toho, že táto osoba predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť?
3. Ak samotné odsúdenie právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin nepostačuje na preukázanie existencie nebezpečenstva pre spoločnosť, má sa článok 14 [ods.] 4 [písm.] b) smernice [2011/95] vykladať v tom zmysle, že ukladá členskému štátu povinnosť preukázať, že žalobca od okamihu svojho odsúdenia stále predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť? Je členský štát povinný preukázať, že nebezpečenstvo je skutočné a existujúce, alebo stačí, keď preukáže existenciu potenciálneho nebezpečenstva? Má sa článok 14 [ods.] 4 [písm.] b) smernice [2011/95], vykladaný samostatne alebo v spojení so zásadou proporcionality, vykladať v tom zmysle, že umožňuje odňať osobe postavenie utečenca len v prípade, že je takéto odňatie primerané, a nebezpečenstvo, ktoré predstavuje osoba, ktorej bolo toto postavenie priznané, je dostatočne závažné na odôvodnenie takéhoto odňatia?
4. V prípade, že členský štát nemusí preukázať, že žalobca od okamihu svojho odsúdenia stále predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť a že toto nebezpečenstvo je skutočné, existujúce a dostatočne závažné na odôvodnenie odňatia postavenia utečenca, má sa článok 14 [ods.] 4 [písm.] b) smernice [2011/95] vykladať v tom zmysle, že z neho vyplýva, že nebezpečenstvo pre spoločnosť je v zásade preukázané tým, že osoba, ktorej bolo priznané postavenie utečenca, bola odsúdená právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, ale že táto osoba môže preukázať, že takéto nebezpečenstvo nepredstavuje alebo už nepredstavuje?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 19 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, na základe akých kritérií možno trestný čin považovať za „obzvlášť závažný trestný čin“ v zmysle článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95.
- 20 Článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 uvádza, že členské štáty môžu odňať postavenie priznané utečencovi, ak po tom, čo bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza.
- 21 Článok 14 ods. 5 tejto smernice stanovuje, že v situáciách opísaných v článku 14 ods. 4 uvedenej smernice sa členské štáty môžu rozhodnúť nepriznať štátnemu príslušníkovi tretej krajiny postavenie utečenca, ak ešte nebolo prijaté rozhodnutie o jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu.
- 22 Z bodov 27 až 42 dnes vyhláseného rozsudku Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Utečenec, ktorý sa dopustil závažného trestného činu) (C-8/22), vyplýva, že uplatnenie článku 14 ods. 4 písm. b) tej istej smernice je podmienené splnením dvoch odlišných podmienok, ktoré spočívajú jednak v tom, že dotknutý štátny príslušník tretej krajiny bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, a jednak v tom, že bolo preukázané, že tento štátny príslušník predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza.

- 23 Pokiaľ ide o prvú z týchto podmienok, treba na úvod pripomenúť, že v súlade s požiadavkami jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zásady rovnosti, znenie ustanovenia tohto práva, ktoré rovnako ako článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 36, a z 15. novembra 2022, Senatsverwaltung für Inneres und Sport, C-646/20, EU:C:2022:879, bod 40).
- 24 V tejto súvislosti vzhľadom na to, že ani článok 14 ods. 4 písm. b) tejto smernice, ani žiadne iné ustanovenie uvedenej smernice nedefinuje výrazy „obzvlášť [závažný] trestný čin“, majú sa vykladať v súlade s ich obvyklým významom v bežnom jazyku, pričom sa zároveň zohľadnia súvislosti, v ktorých sa používajú, ako aj ciele sledované právnou úpravou, ktorej sú súčasťou [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. septembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Povaha práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ), C-624/20, EU:C:2022:639, bod 28 a citovanú judikatúru].
- 25 Pokiaľ ide v prvom rade o obvyklý význam výrazu „obzvlášť [závažný] trestný čin“ v bežnom jazyku, treba na jednej strane uviesť, že pojem „trestný čin“ v tomto rámci charakterizuje konanie alebo opomenutie, ktoré predstavuje závažné porušenie právneho poriadku dotknutej spoločnosti a ktoré je z tohto dôvodu v tejto spoločnosti ako také trestne sankcionované.
- 26 Na druhej strane výraz „obzvlášť [závažný]“ v rozsahu, v akom pridáva tomuto pojmu „trestný čin“ dve kvalifikácie, odkazuje, ako zdôraznil generálny advokát v bode 38 svojich návrhov, na trestný čin mimoriadnej závažnosti.
- 27 Pokiaľ ide ďalej o kontext, v ktorom sú použité výrazy „obzvlášť [závažný] trestný čin“, je nutné po prvé zdôrazniť, že článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 predstavuje výnimku z pravidla uvedeného v článku 13 tejto smernice, podľa ktorého členské štáty priznajú postavenie utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je oprávnený ako utečenec. Toto ustanovenie sa preto musí vykladať doslovne (pozri analogicky rozsudok z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 52).
- 28 Po druhé, zatiaľ čo niektoré ustanovenia smernice 2011/95, ako je napríklad článok 12 ods. 2 písm. a), spresňujú osobitnú povahu trestných činov, na ktoré sa vzťahujú, článok 14 ods. 4 písm. b) tejto smernice sa vzťahuje na každý „obzvlášť [závažný] trestný čin“.
- 29 Po tretie, keďže cieľom článku 12 ods. 2 písm. b) smernice 2011/95, ktorý odkazuje na „vážny nepolitický trestný čin“, a článku 17 ods. 1 písm. b) tejto smernice, ktorý sa týka „závažného trestného činu“, je tiež zbaviť medzinárodnej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý spáchal trestný čin určitého stupňa závažnosti, treba na účely výkladu článku 14 ods. 4 písm. b) tejto smernice zohľadniť judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa týchto ustanovení.
- 30 Na jednej strane však z tejto judikatúry vyplýva, že príslušný orgán dotknutého členského štátu sa môže odvolať na dôvody vylúčenia stanovené v článku 12 ods. 2 písm. b) a článku 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95, ktoré sa týkajú situácie, v ktorej žiadateľ o medzinárodnú ochranu spáchal „závažný trestný čin“, aby po tom, čo individuálne posúdi jemu známe konkrétne skutočnosti, zistil, či existujú vážne dôvody domnievať sa, že skutky, ktorých sa dopustila dotknutá osoba, ktorá inak splňa kritériá na získanie požadovaného postavenia, spadajú pod tento dôvod vylúčenia, pričom posúdenie závažnosti dotknutého trestného činu vyžaduje úplné preskúmanie všetkých okolností daného individuálneho prípadu [pozri v tomto zmysle rozsudky

z 2. apríla 2020, Komisia/Poľsko, Maďarsko a Česká republika (Dočasný mechanizmus premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu), C-715/17, C-718/17 a C-719/17, EU:C:2020:257, bod 154, ako aj z 22. septembra 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a i., C-159/21, EU:C:2022:708, bod 92].

- 31 Na druhej strane, pokiaľ ide konkrétnejšie o kritériá, ktoré sa majú použiť na posúdenie stupňa závažnosti trestného činu na účely uplatnenia článku 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95, Súdny dvor rozhodol, že kritérium trestu uloženého podľa trestnoprávnych predpisov dotknutého členského štátu má na tento účel osobitný význam bez toho, aby bolo samo osebe rozhodujúce (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 55).
- 32 Okrem toho v bode 56 toho istého rozsudku z 13. septembra 2018, Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713), Súdny dvor odkázal na správu Európskeho podporného úradu pre azyl (EASO) z januára 2016, nazvanú „Vylúčenie: články 12 a 17 smernice Kvalifikácia (2011/95/EÚ)“, ktorá v bode 3.2.2 týkajúcom sa článku 17 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 odporúča, aby sa závažnosť trestného činu, v dôsledku ktorej možno vylúčiť osobu z doplnkovej ochrany, posudzovala s prihliadnutím na viaceré kritériá, ako sú najmä povaha dotknutého činu, spôsobené škody, forma konania uplatnená na začatie stíhania, povaha uloženého trestu a zohľadnenie otázky, či väčšina právnych systémov tiež kvalifikuje dotknutý čin ako závažný trestný čin.
- 33 Na základe toho po štvrté z porovnania článkov 12, 14, 17 a 21 smernice 2011/95 vyplýva, že normotvorca Únie stanovil rôzne požiadavky, pokiaľ ide o stupeň závažnosti trestných činov, na ktoré sa možno odvolávať na účely odôvodnenia uplatnenia dôvodu vylúčenia alebo odňatia medzinárodnej ochrany, alebo vyhostenia, alebo vrátenia utečenca.
- 34 Článok 17 ods. 3 smernice 2011/95 tak uvádza spáchanie „jedného alebo viacerých trestných činov“. Ako bolo uvedené v bode 29 tohto rozsudku, článok 12 ods. 2 písm. b) a článok 17 ods. 1 písm. b) tejto smernice odkazujú na spáchanie „závažného trestného činu“. Normotvorca Únie sa však rozhodol použiť rovnaké výrazy v článku 14 ods. 4 písm. b) a v článku 21 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice, kde požaduje, aby bol dotknutý štátny príslušník tretej krajiny odsúdený za „obzvlášť [závažný] trestný čin“.
- 35 Z toho vyplýva, že použitie výrazu „obzvlášť [závažný] trestný čin“ v článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 zdôrazňuje, že normotvorca Únie sa rozhodol podmieniť uplatnenie tohto ustanovenia splnením najmä osobitne prísnej podmienky týkajúcej sa existencie odsúdenia právoplatným rozsudkom za trestný čin mimoriadnej závažnosti, väčšej miery ako za trestné činy, ktoré môžu odôvodniť uplatnenie článku 12 ods. 2 písm. b) alebo článku 17 ods. 1 písm. b) a článku 17 ods. 3 tejto smernice.
- 36 Napokon hlavný cieľ smernice 2011/95, ako vyplýva z článku 1 tejto smernice a jej odôvodnenia 12, a to zabezpečiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá na identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a zaručiť minimálnu úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch, tiež svedčí v prospech doslovného výkladu článku 14 ods. 4 písm. b) tejto smernice.
- 37 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 možno uplatniť len na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý bol odsúdený právoplatným rozsudkom za trestný čin, ktorého osobitné znaky umožňujú považovať ho za mimoriadne závažný, keďže patrí medzi trestné činy, ktoré najviac narušujú právny poriadok dotknutej spoločnosti.

- 38 Hoci sa v tejto súvislosti posúdenie stupňa závažnosti daného trestného činu na účely uplatnenia smernice 2011/95 musí vykonať v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 23 tohto rozsudku na základe spoločných štandardov a kritérií, nič to nemení na tom, že za súčasného stavu práva Únie trestné právo členských štátov nie je predmetom všeobecných harmonizačných opatrení. Toto posúdenie sa preto musí vykonať s prihliadnutím na voľbu vykonanú v rámci trestnoprávneho systému dotknutého členského štátu, pokiaľ ide o identifikáciu trestných činov, ktoré najviac narušujú právny poriadok spoločnosti.
- 39 Vzhľadom na to, že toto ustanovenie sa týka odsúdenia právoplatným rozsudkom za „obzvlášť [závažný] trestný čin“ v jednotnom čísle a má sa vykladať doslovne, jeho uplatnenie môže byť odôvodnené len v prípade odsúdenia právoplatným rozsudkom za trestný čin, ktorý sám osebe spadá pod pojem „obzvlášť [závažný] trestný čin“, čo predpokladá, že má stupeň závažnosti uvedený v bode 37 tohto rozsudku, pričom treba spresniť, že tento stupeň závažnosti nemožno dosiahnuť kumuláciou samostatných trestných činov, z ktorých žiadny ako taký nepredstavuje obzvlášť závažný trestný čin.
- 40 Okrem toho, ako vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku, posúdenie stupňa závažnosti trestného činu, za ktorý bol štátny príslušník tretej krajiny odsúdený, zahŕňa posúdenie všetkých okolností vlastných danej veci. V tejto súvislosti sú dôvody odsudzujúceho rozhodnutia značne relevantné na účely identifikácie týchto okolností, keďže tieto dôvody vyjadrujú posúdenie správania dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny príslušným trestným súdom.
- 41 Okrem toho spomedzi ostatných okolností, ktoré treba zohľadniť na účely posúdenia, či trestný čin dosahuje stupeň závažnosti uvedený v bode 37 tohto rozsudku, má zásadný význam povaha, ako aj výška trestu a *a fortiori* uloženého trestu.
- 42 Vzhľadom na to, že uplatnenie článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 sa obmedzuje na trestné činy mimoriadnej závažnosti, za „obzvlášť [závažný] trestný čin“ v zmysle tohto ustanovenia možno považovať iba trestný čin odôvodňujúci uloženie obzvlášť prísneho trestu vzhľadom na rozsah trestov spravidla uplatňovaných v dotknutom členskom štáte.
- 43 Okrem ukladaných a uložených trestov prináleží rozhodujúcemu orgánu, aby pod dohľadom príslušných súdov zohľadnil najmä povahu spáchaného trestného činu, keďže tento trestný čin môže prispieť k zdôrazneniu rozsahu narušenia právneho poriadku dotknutej spoločnosti, a všetky okolnosti súvisiace so spáchaním trestného činu, najmä prípadné poľahčujúce alebo priťažujúce okolnosti, úmyselnú alebo neúmyselnú povahu tohto trestného činu, ako aj povahu a rozsah škôd spôsobených uvedeným trestným činom.
- 44 Relevantná môže byť aj povaha trestného konania uplatneného na uloženie trestu za predmetný trestný čin, ak odráža stupeň závažnosti, ktorý tomuto trestnému činu pripísali trestnoprávne orgány.
- 45 Na účely uplatnenia článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 však nemožno zohľadniť prípadný ohlas predmetného trestného činu v médiách alebo u verejnosti, a to najmä vzhľadom na subjektívnu a náhodnú povahu takejto okolnosti.

- 46 Treba ešte spresniť, že vzhľadom na to, ako vyplýva z bodu 40 tohto rozsudku, že posúdenie predmetného trestného činu zahŕňa posúdenie všetkých okolností danej veci, kritériá posúdenia uvedené v bodoch 40 až 44 tohto rozsudku nie sú vyčerpávajúce, a teda môžu byť prípadne doplnené o dodatočné kritériá.
- 47 V tomto kontexte, hoci členské štáty môžu najmä stanoviť minimálne podmienky určené na uľahčenie jednotného uplatňovania tohto ustanovenia, takéto podmienky musia byť nevyhnutne v súlade so stupňom závažnosti uvedeným v bode 37 tohto rozsudku a v žiadnom prípade nemôžu preukazovať „obzvlášť závažnú“ povahu predmetného trestného činu bez toho, aby príslušný orgán vykonal úplné preskúmanie všetkých okolností týkajúcich sa daného individuálneho prípadu (pozri analogicky rozsudok z 13. septembra 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, bod 55).
- 48 Preto treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že za „obzvlášť závažný trestný čin“ v zmysle tohto ustanovenia sa považuje trestný čin, ktorý je vzhľadom na svoje osobitné znaky mimoriadne závažný v rozsahu, v akom patrí medzi trestné činy, ktoré narušujú právny poriadok dotknutej spoločnosti. Na účely posúdenia, či má trestný čin, za ktorý bol štátny príslušník tretej krajiny odsúdený právoplatným rozsudkom, takýto stupeň závažnosti, je potrebné zohľadniť najmä ukladaný trest a trest, ktorý bol uložený za tento trestný čin, jeho povahu, prípadné priťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti, úmyselnú alebo neúmyselnú povahu uvedeného trestného činu, povahu a rozsah škôd spôsobených tým istým trestným činom, ako aj konanie uplatnené na jeho potrestanie.

O druhej otázke

- 49 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že existenciu nebezpečenstva pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý štátny príslušník tretej krajiny, možno považovať za preukázanú už len na základe skutočnosti, že tento štátny príslušník tretej krajiny bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin.
- 50 Ako bolo uvedené v bode 22 tohto rozsudku, z bodov 27 až 42 dnes vyhláseného rozsudku Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Utečenec, ktorý sa dopustil závažného trestného činu) (C-8/22), vyplýva, že uplatnenie článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 je podmienené splnením dvoch odlišných podmienok, ktoré spočívajú jednak v tom, že dotknutý štátny príslušník tretej krajiny bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, a jednak v tom, že bolo preukázané, že tento štátny príslušník predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza.
- 51 Preto nemožno bez toho, aby došlo k spochybneniu voľby normotvorcu Únie, dospieť k záveru, že splnenie jednej z týchto dvoch podmienok postačuje na preukázanie toho, že je splnená aj druhá podmienka.
- 52 V dôsledku toho treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že existenciu nebezpečenstva pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý štátny príslušník tretej krajiny, nemožno považovať za preukázanú len na základe skutočnosti, že tento štátny príslušník tretej krajiny bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin.

O tretej a štvrtej otázke

- 53 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že uplatnenie tohto ustanovenia je podmienené tým, že príslušný orgán má preukázať, že nebezpečenstvo, ktoré dotknutý štátny príslušník tretej krajiny predstavuje pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza, je skutočné, existujúce a dostatočne závažné a že odňatie postavenia utečenca predstavuje opatrenie primerané tomuto nebezpečenstvu.
- 54 Z bodov 47 až 65 dnes vyhláseného rozsudku, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Utečenec, ktorý sa dopustil závažného trestného činu) (C-8/22), vyplýva, že opatrenie uvedené v článku 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 možno prijať len vtedy, ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny predstavuje skutočné, existujúce a dostatočne závažné nebezpečenstvo pre jeden zo základných záujmov spoločnosti členského štátu, v ktorom sa nachádza. V rámci posúdenia existencie tohto nebezpečenstva prináleží príslušnému orgánu, aby posúdil všetky okolnosti daného individuálneho prípadu.
- 55 Okrem toho, ako bolo uvedené v bodoch 66 až 70 tohto rozsudku, tento orgán musí na účely určenia, či prijatie opatrenia uvedeného v článku 14 ods. 4 písm. b) uvedenej smernice predstavuje opatrenie primerané tomuto nebezpečenstvu, zväziť na jednej strane nebezpečenstvo, ktoré predstavuje dotknutý štátny príslušník tretej krajiny pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza, a na druhej strane práva, ktoré musia byť v súlade so smernicou 2011/95 zaručené osobám spĺňajúcim hmotnoprávne podmienky článku 2 písm. d) tejto smernice.
- 56 Na tretiu a štvrtú otázku treba preto odpovedať tak, že článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že uplatnenie tohto ustanovenia je podmienené tým, že príslušný orgán má preukázať, že nebezpečenstvo, ktoré dotknutý štátny príslušník tretej krajiny predstavuje pre jeden zo základných záujmov spoločnosti členského štátu, v ktorom sa nachádza, je skutočné, existujúce a dostatočne závažné a že odňatie postavenia utečenca predstavuje opatrenie primerané tomuto nebezpečenstvu.

O trovách

- 57 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 14 ods. 4 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

za „obzvlášť závažný trestný čin“ v zmysle tohto ustanovenia sa považuje trestný čin, ktorý je vzhľadom na svoje osobitné znaky mimoriadne závažný v rozsahu, v akom patrí medzi trestné činy, ktoré narušujú právny poriadok dotknutej spoločnosti. Na účely posúdenia, či má trestný čin, za ktorý bol štátny príslušník tretej krajiny odsúdený právoplatným rozsudkom, takýto stupeň závažnosti, je potrebné zohľadniť najmä uložený trest a trest uložený za tento trestný čin, jeho povahu, prípadné prirážajúce alebo poľahčujúce okolnosti, úmyselnú alebo neúmyselnú povahu uvedeného trestného činu, povahu a rozsah škôd spôsobených tým istým trestným činom, ako aj konanie uplatnené na jeho potrestanie.

2. Článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95

sa má vykladať v tom zmysle, že:

existenciu nebezpečenstva pre spoločnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý štátny príslušník tretej krajiny, nemožno považovať za preukázanú len na základe skutočnosti, že tento štátny príslušník tretej krajiny bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin.

3. Článok 14 ods. 4 písm. b) smernice 2011/95

sa má vykladať v tom zmysle, že:

uplatnenie tohto ustanovenia je podmienené tým, že príslušný orgán má preukázať, že nebezpečenstvo, ktoré dotknutý štátny príslušník tretej krajiny predstavuje pre jeden zo základných záujmov spoločnosti členského štátu, v ktorom sa nachádza, je skutočné, existujúce a dostatočne závažné a že odňatie postavenia utečenca predstavuje opatrenie primerané tomuto nebezpečenstvu.

Podpisy